

ADVOKAT klageordningen

OSLO KRETS
DISIPLINÆRUTVALGET

Sak 13140

Klager

Innklaget

Olav Læg Reid

Sakstype

Klage

Instans

Første

Klagen gjelder

God advokatskikk Salær

Beslutningsdato

10 desember 2020

I behandlingen har deltatt

Leder	Torhild Holth
Voterende 1	Torhild Holth
Voterende 2	Nina Henriksen Torgrimsby
Voterende 3	Gunhild Bergan

Det ble avgitt slik beslutning

Ved brev mottatt 16. desember 2019 har [redacted] (klager) innklaget advokat Olav Læg Reid. Innklagede advokat (advokaten) har tatt til motmæle i tilsvaret datert 16. desember 2019.

Sakens faktum synes å være

Advokaten har bistått klager i en trygdesak siden 2015. Bakgrunnen for klagen er advokatens salær knyttet til bistand med anke av Trygderettens avgjørelse til lagmannsretten. Oppdragsbekreftelse for denne delen av oppdraget ble inngått 10. juni 2018. Estimert salær var kr 200 000,-.

Lagmannsretten opphevet Trygderettens dom. Samtidig fant lagmannsretten å nedsette advokatens salærkrav som opprinnelig lød på kr 607 205,-. Til sammen kr 200 000,- var opplyst å være salær for arbeidet gjort for trygderetten, lagmannsretten viste til at dette ikke kunne tas med i salærkravet til lagmannsretten og avviste dette. Vedrørende salærkravet for arbeidet utført i tiden mellom stevning og tilsvaret, slo lagmannsretten fast at det fremlagte salærkravet for arbeidet i denne perioden var "ute av proporsjoner". Samlet sett ble det avsagt dom hvor salærkravets størrelse, inkludert privat sakkyndigs arbeidet, ble fastsatt til kr 266 605,-. Beløpet skulle, som følge av sakens utfall, dekkes av motparten.

25. juli 2019 mottok klager en avregning fra advokaten som ikke var i samsvar med lagmannsrettens vurderinger. Klager henvendte seg til lagmannsretten som i vedtak av 28. november 2019 i medhold av tvisteloven § 3-8, fastsatte advokatens salærkrav til kr 200 000,- inkludert mva. Vedrørende salær for arbeid knyttet til saken i Trygderetten viste lagmannsretten i sin begrunnelse til fvl. § 36 og rundskriv R36-00. Klager mottok deretter ny avregning fra advokaten som heller ikke denne gang var i tråd med lagmannsrettens kjennelse og vurderinger.

Klager anfører

Disiplinærutvalget bes fastsette advokatens salær lik kr 200 000,-.

Advokaten bes tilbakebetale mottatt salær over dette i samsvar med klagers brev datert 13. desember 2019.

Advokaten bes videre dekke klagers advokatkostnader (kr 10 000,- inkl. mva.) for denne klagen.

Advokaten anfører

Klager har misforstått saken da klager faktisk er godskrevet med kr 200 000,- for behandlingen av saken i lagmannsretten. Lagmannsrettens beslutning om salærfastsettelse etter tvisteloven § 3-8 er således oppfylt.

Lagmannsretten beslutning gjelder derimot ikke for kostnader forut for stevningen, herunder arbeid mens saken var til behandling i NAV og i Trygderetten. Klager burde ha angrepet lagmannsrettens beslutning om salærfastsettelse dersom hun er uenig i at disse timene faller utenfor hva motparten er forpliktet til å dekke, oppdragsbekreftelsen gjør seg da gjeldende.

I henhold til avtalen må klager betale fullt salær dersom saken vinnes. Oppdragsbekreftelsen som regulerer forholdet er inngått for mer enn seks måneder siden. For øvrig er det anført at korrespondansen som i realiteten avgjør tvisten er tilbakelagt allerede for tre år siden og at klagen derfor bør avvises. Ytterligere er det gjort gjeldende at disiplinærutvalget under enhver omstendighet ikke kan revidere avtalen på bakgrunn av forhold som nå er over tre år gamle.

Advokaten bør frifinnes da det ikke foreligger brudd på Regler for god advokatskikk.

Disiplinærutvalget skal bemerke

Fra advokaten er det prinsipielt gjort gjeldende at saken skal avvises, subsidiært at disiplinærutvalgets medlem advokat Nina Torgrimsby er inhabil fordi hun arbeider i et forsikringsselskap og atter subsidiært at påregnet salær er berettiget og at det ikke foreligger brudd på Regler for god advokatskikk bestemmelse. Advokaten har gjort gjeldende at han skal frifinnes.

Advokat Jeppe Normann har anført at salæret er beregnet uriktig og på vegne av klager gjort gjeldende at det blant annet foreligger brudd på Regler for god advokatskikk punkt 3.1.5 og punkt 1.3.

Disiplinærutvalget har funnet at det ikke er grunnlag for avvisning som følge av Behandlingsregler for Advokatforeningens disiplinærutvalg § 6. Det forelå dom fra lagmannsretten 3. juli 2019, deretter fattet lagmannsretten vedtak i salærspørsmålet 28. november 2019. Klage innkom 3. desember 2019. Advokatens senere avregninger og krav rettet mot klager er foretatt deretter. Klagefristen i nærværende sak er overholdt, og saken er av leder tidligere besluttet tatt til behandling. Disiplinærutvalgets klagebehandling avgrenses dog mot saken behandlet for lagmannsretten, hvor oppdragets oppstart anses å være vår/sommer 2018, jf. e-post fra advokaten til klager hvor han anbefaler at saken bringes videre til ankeinstansen.

Vedrørende habilitetsinnsigelse mot medlemmet Torgrimsby avvises denne. Det rene faktum at Torgrimsby er advokat i forsikringsselskap leder ikke til at hun er inhabil.

Vedrørende sakens materielle problemstillinger knyttet til brudd på Regler for god advokatskikk vises til at saken for lagmannsretten hadde sin opprinnelse i ovennevnte e-post fra advokaten til klager av 10. april 2018, fremlagt som bilag i klagesaken. I denne e-posten vurderes prosessrisikoen ved å bringe saken videre, samt kostnadene ved ankene. Deler av advokatens e-post hitsettes:

"Samtidig som jeg vil anbefale deg et søksmål, må jeg gjøre deg uttrykkelig oppmerksom på at det alltid er en økonomisk risiko forbundet med rettsaker. I lagmannsretten vil den tapende part i

utgangspunktet bli dømt l å betale motpartens sakskostnader, i tillegg til sine egne. Det kan fort dreie seg om flere hundre tusen kroner. Du må selv vurdere om du har råd til å tape saken. Det verst tenkelige scenario er allerede beskrevet ovenfor – flere hundre tusen kroner i utgifter og ingen gevinst.

Mitt salær vil trolig bli rundt kr 200.000,- inkludert mva. I tillegg kommer reiseutgifter, kost og losji i forbindelse med gjennomføring av rettssaken. Du må også påregne kostnader for eventuelle vitner – jo flere vitner, jo dyrere blir dette. Noen ganger vil det være aktuelt med spesialisterklæringer eller andre legeuttalelser, som også vil kunne påføre flere tusen kroner i kostnader."

Klager vant frem i ankesaken og fikk tilkjent sakens omkostninger. Samtidig fastslo lagmannsretten at advokatens fremlagte salærkrav var for høyt, og at han kun hadde krav på salær pålydende kr 200 000,- inkludert mva.

Beslutningen ble fastholdt i lagmannsrettens senere vedtak. Utlegg knyttet til sakkyndig (kr 67 618,-) er også dekket av staten. Begge krav er senere utbetalt av statens representant, Regjeringsadvokaten, til advokatens konto. I tillegg har klageren hatt rettskjøpsforsikring, som dekker kr 100 000,-.

I e-post 25. juli 2019 mottar klager følgende oppstilling for sakens kostander fra advokaten:

*Salær krevd i rettssaken kr 607 250,-
Påløpt salær etter rettssaken kr 6 975,-
Avsetning i frammøte Mack-Borander kr 7 280,-
Avsetning i refusjon SB1 Forsikring kr 21 162,63
Betalt hos Legalis 2015 6 t á kr 1 170,- ekskl. mva. kr -8 775,00
Betalt hos Legalis 2016 47,25 t á kr 1 195 ekskl. mva. kr -70 579,69
Betalt hos Legalis 2017 5,5 t á kr 1 220,- ekskl. mva. kr -8 387,50
Betalt hos Advisio á konto kr -20 000,-
Betalt hos Advisio á konto kr -40 000,-
Betalt hos Advisio á konto kr -45 000,-
Betalt hos Advisio á konto kr -50 000,-
Betalt hos Advisio slutfaktura kr -21 478,41
Å betale kr 378 447,03
Dekket av Regjeringsadvokaten kr -267 618,-
Rest skyldig beløp kr 110 829,03*

Advokaten skriver deretter at som en følge av at klager har hatt store utgifter vil han ikke kreve inn ovennevnte kr 110 829,-. Samtidig fremgår det av samme e-post at klager ikke vil få refundert allerede innbetalt midler til klientkonto som følge av at retten har foretatt en meget vesentlig avkortning av sakskostnadene. Advokaten opprettholder samme syn i e-post til klager 3. desember 2019, tross lagmannsrettens vedtak av 28. november 2019, og skriver at totalt kr 155 000,- innbetalt til klientkonto siden sakens oppstart ikke vil bli refundert. For øvrig vises det til at klager har mottatt to nye fakturaer fra ham, som begge må betales.

Advokat Jeppe Normann har på vegne av klager satt opp følgende oversikt over timer fakturert etter at det ble besluttet å anke Trygderettens avgjørelse:

Av fakturaer og timelister fremgår at Læg Reid har fakturert Foss og Sparebank 1 forsikring følgende

- 12.09.2018 faktura 75 kr 36 939,69 (klager)
- 04.12.2018 faktura 180 kr 11 677,88 (klagers egenandel)
- 04.12.2018 faktura 181 kr 34 711,50 (Sparebank 1)
- 13.01.2019 faktura 208 kr 88 047,19 (Sparebank 1 kr 65288,50- klager kr 22 758,69)
- 15.01.2019 faktura 221 kr 11 502,50 (klager)
- 13.03.2019 faktura 271 kr 26 881,25 (klager)
- 10.04.2019 faktura 353 kr 16 275,- (klager)
- 10.06.2019 faktura 442 kr 87 383,09 (kr 65 904,68 motregnet klientmidler)

Totalt er dermed klager fakturert kr 201 740,23 i forbindelse etter ankesakens oppstart, i tillegg er det benyttet rettshjelpsforsikring pålydende kr 100 000,- dvs. totalt kr 301 740, 23.

I sitt avsluttende innlegg til disiplinærutvalget av 14. oktober 2020, på til sammen 17 sider, oppstiller advokaten fire hovedproblemstillinger som han mener disiplinærutvalget må ta stilling til; 1) om den opprinnelige oppdragsavtalen må forstås slik at den hjemlet krav om bruk av ordinær salærsats når motparten dekker sakskostnader, og at dette ikke er begrenset til hva motparten dekker, 2) om advokaten kan utlede en rettsposisjon av den første oppdragsbekreftelsen når oppdraget avsluttes i et annet advokatfirma 3) hvem konsekvensene av lagmannsrettens uriktige dom skal gå utover 4) om salærpåslaget for tidligere arbeid (før lagmannsretten) kan hjemles i den oppdragsavtalen som gjaldt da avregningen fant sted.

Etter utvalgets syn er det ikke nødvendig å ta stilling til de ovennevnte spørsmål.

Regler for god advokatskikk punkt 3.3.1 bestemmer at klienten har krav på å få opplyst hvordan advokaten beregner sitt salær. I annet ledd slås det fast at salæret skal stå i rimelig forhold til oppdraget og arbeidet utført. Disiplinærmyndigheten har i sin praksis lagt til grunn at advokater må bære risikoen for tvil om hva som har blitt avtalt med hensyn til beregning av salær. Videre er det ut fra praksis klart at dersom det oppstår en situasjon hvor det er grunn til å revurdere et prisanslag som er gitt, må en advokat snarest informere om dette jf. Regler for god advokatskikk punkt 3.1.5.

Sakens problemstilling er om hvorvidt advokaten kan kreve inne salær utover det han tentativt har satt som ramme ved oppstart av oppdraget, og som senere er fastslått av lagmannsretten i dom og vedtak, når klienten ikke er varslet om svært betydelige kostnadsoverskridelser. Utvalget finner uomtvistet at så ikke er tilfelle.

Advokaten har i nærværende sak nedlagt svært omfattende arbeid, uten å varsle om at hans anslåtte salær var doblet, ytterligere fremstår ikke det salær som er krevet å være i samsvar med arbeidet utført særskilt hensett til at faktum at dette synes å være innenfor området advokaten er særlig spesialisert. Sistnevnte forhold støttes av dom og senere vedtak fra lagmannsretten.

Klager har betalt kr 155 000,- i forbindelse med ankesaken for lagmannsretten, samtidig har det vært mulig å fakturere hennes forsikringsselskap med kr 100 000,-.

I e-post til klager 10. april 2018 ga advokaten uttrykk for at klager måtte påregne å legge ut kr 120 000,- selv, for det tilfelle at de fikk rettshjelpsdekning. Etter dette har hun ikke mottatt meddelelser om at kostnadsestimatet var feil, inntil hun i høsten 2019 fikk e-poster fra advokaten (referert over) hvor han slo fast at hun tross innbetalinger på klientkonto og det faktum at hun fikk tilkjent saksomkostninger, ikke ville få noe refundert. Utvalget er på denne bakgrunn kommet frem til at advokaten har handlet i strid med Regler for god advokatskikk punkt 3.1.5 hvor det slås fast at hvis omkostningene må antas å bli uforholdsmessige høye i forhold til klientens økonomiske stilling "skal" advokaten "i tide" gjøre klienten oppmerksom på dette.

Ytterligere finner utvalget at advokatens forsøk på å fakturere saksøker utover det salærkrav som han er tilkjent av lagmannsretten, og det prisestimat han i sin tid gav, er å anse som en overtredelse av Regler for god advokatskikk punkt 1.3. Det vises til at selv om klager er tilkjent sakens omkostninger, har hatt rettshjelpsdekning fra sitt forsikringsselskap og har innbetalt ikke ubetydelige beløp til klientkonto, er hun nektet refusjon samtidig som hun har mottatt fakturaer for utført etterarbeid. Utvalget finner at en slik opptreden er egnet til å skaden standens og yrkets anseelse.

Det fremstår uklart hva advokaten mener er den totale sum for utlegg knyttet til vitner m.m. Det er sendt ut en rekke fakturaer til klager for reiseutgifter, hotellopphold, utgifter for vitners reise m.m. Lagmannsretten har i dom fastsatt at utgifter skal dekkes med til sammen kr 67 618,-. For det tilfelle at advokaten ikke har fremlagt en fullstendig saksomkostningsoppgave med vedlegg for utgifter, og heller ikke bedt lagmannsretten om å få inngi udokumenterte utgifter innen fastsatt frist etter forhandlingenes avslutning, kan ikke dette belastes klager. Advokaten må selv bære risikoen for eventuelle slike forglemmelser. Utvalget legger etter det til grunn at klager heller ikke kan etterfaktureres på dette grunnlag.

Advokaten tilpliktes etter dette å tilbakebetale klager kr155 000,-.

Han tilpliktes samtidig å betale klagers utgifter til advokat for nærværende sak på til sammen kr 25 000,-.

Etter dette er Disiplinærutvalget kommet til følgende konklusjon

Konklusjon innklaget advokat Olav Læg Reid

ADVOKATSKIKK

Advokat Olav Læg Reid tilpliktes å tilbakebetale til [REDACTED] 155.000,00 kroner inkl. mva ekskl. renter innen tre uker etter mottakelsen av disiplinærutvalgets beslutning. Ved eventuell forsinket tilbakebetaling svares forsinkelsesrente med den etter lov til enhver tid gjeldende rentesats.

SALÆR

Advokat Olav Læg Reid tilpliktes å tilbakebetale til [REDACTED] 155.000,00 kroner inkl. mva ekskl. renter innen tre uker etter mottakelsen av disiplinærutvalgets beslutning. Ved eventuell forsinket tilbakebetaling svares forsinkelsesrente med den etter lov til enhver tid gjeldende rentesats.

SAKSOMKOSTNINGER

Advokat Olav Læg Reid tilpliktes å betale 25.000,00 kroner inkl. mva. i saksomkostninger til [REDACTED] innen tre uker etter mottakelsen av disiplinærutvalgets beslutning. Ved eventuell forsinket tilbakebetaling svares forsinkelsesrente med den etter lov til enhver tid gjeldende rentesats.

Leder	Torhild Holth
Voterende 1	Torhild Holth
Voterende 2	Nina Henriksen Torgrimsby
Voterende 3	Gunhild Bergan